

De Esperantist

UITGAVE VAN DE STICHTING „ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS“
(onder redactionele verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur)

Redactie en administratie: Hengelolaan 1027 - 's-Gravenhage - Tel. 070-662007 - Postgiro: 208906

Een historisch moment:

het eerste examen voor de L.O.-Akte Esperanto

(foto: H. A. de Hoog)

Deze foto toont u een historisch moment: het eerste (schriftelijke gedeelte) examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid voor het geven van lager onderwijs in het vak Esperanto, dat plaatsvond op vrijdag, 17 september 1965, in Krasnapolsky te Amsterdam. Van de 23 deelnemers aan het schriftelijke examen konden 12 kandidaten deelnemen aan het mondelinge gedeelte van het examen. Elders in dit nummer vindt u de volledige uitslag van dit examen.

De kwaliteit van deze foto is belangrijk minder dan de gebruikelijke foto's op de frontpagina, waarvoor onze excuses. Het cliché is gemaakt vanaf een kleurendia. Gezien de historische waarde meenden wij echter toch deze foto te moeten plaatsen.

GROEIENDE CONTACTEN

Enige tijd geleden heeft onze Stichting „Esperanto bij het Onderwijs” zich tot het Nederlands Cultureel Contact gewend met het verzoek als lid tot deze organisatie te mogen toetreden. Dit verzoek meende onze Stichting te kunnen doen, omdat ons bij lezing van diverse rapporten betreffende het Nederlands Cultureel Contact bleek, dat onze Stichting in het kader van het werkprogramma van het N.C.C. ongetwijfeld een belangrijke bijdrage zou kunnen leveren. Het Nederlands Cultureel Contact heeft namelijk ten doel een gemeenschappelijk beraad omtrent de culturele vorming van het Nederlandse volk tussen die organisaties en instituten, welke zich de culturele opvoeding, ontwikkeling en ontspanning van het Nederlandse volk en/of groepen daaruit, tot taak stellen, te bevorderen.

Nadat op 28 mei j.l. een nader onderhoud plaatsvond tussen de heren Mr. F. Winkel en A. M. D. Korff van onze Stichting enerzijds en de heer Mr. H. J. Zeevalking, secretaris van het Nederlands Cultureel Contact, anderzijds, heeft onze Stichting onlangs van het N.C.C. het verheugende bericht ontvangen, dat onze Stichting tijdens de eerstvolgende vergadering van de Raad van Afgevaardigden van het N.C.C. voor het lidmaatschap zal worden voorgedragen. Dit bericht impliceert, dat de toelatingscommissie van het N.C.C. (een soort ballotagecommissie) de lidmaatschapsaanvraag van onze Stichting gunstig heeft beoordeeld. Verwachting mag worden, dat ook de Raad van Afgevaardigden op de lidmaatschapsaanvraag van onze Stichting gunstig zal beslissen.

☆

Zoals onze lezers weten, is onze Stichting aangesloten bij de Inspectie van het Schriftelijk Onderwijs (I.S.O.). In verband nu met de omstandigheid, dat de I.S.O. binnen afzienbare tijd gaat verdwijnen en vervangen zal worden door een **Rijksinspectie**, onafhankelijk van de instellingen voor schriftelijk onderwijs, heeft een groot aantal bij de I.S.O. aangesloten instellingen op 30 september j.l. te Amsterdam een vereniging opgericht, genaamd: „Vereniging van Instellingen voor Schriftelijk Onderwijs erkend door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen”, welke vereniging voortaan de gemeenschappelijke belangen zal gaan behartigen van de door de Rijksinspectie erkende instellingen voor schriftelijk onderwijs. Tijdens de op 30 september j.l. gehouden oprichtingsvergadering werd het bestuur van deze vereniging als volgt samengesteld: F. Rotshuizen (Kon. Technicum PBNA), voorzitter; Mr. F. Winkel (Stichting „Esperanto bij het Onderwijs”), vice-voorzitter; R. Sloos (Leidse Onderwijsinstellingen), secretaris; Pater Mr. M. A. van Daal o.s.a.

(Ned. Schrift. Studiecentrum), penningmeester, en A. W. Hoogendorp (Ned. Techn. School), bestuurslid. Het bestuur van de nieuwe vereniging heeft reeds tweemaal, t.w. op 30 september en 16 november j.l., vergaderd.

Verzoekschrift Verenigde Naties

Onder het verzoekschrift, dat de internationale Esperanto-organisatie U.E.A. wil aanbieden aan de Secretaris van de Verenigde Naties en waarin wordt aangedrongen steun te verlenen aan de neutrale internationale taal Esperanto, zijn tot dusver 500.000 individuele handtekeningen verzameld. Bovendien werd het verzoekschrift door 2600 organisaties, namens 45.000.000 leden, ondertekend. Naast vele ministers, parlementsleden, burgemeesters, tekende onlangs ook de bekende Nobelprijswinnaar Hideki Yukawa, uit Japan.

ABONNEMENTSGELD 1966

De abonnementsprijs voor het jaar 1966 is gehandhaafd op f 1.25 per jaar.

Wij verwachten, dat ook nu vele abonnees hun bijdrage vrijwillig zullen verhogen ten einde ons in de gelegenheid te stellen ons blad aan daarvoor in aanmerking komende onderwijs- en andere instanties te blijven zenden, als onderdeel van ons streven Esperanto bij het Nederlandse onderwijs die plaats te geven, die het naar onze overtuiging verdient.

Hoewel een verheugende ontwikkeling valt waar te nemen, verhelden wij ons niet, dat nog vele vooroordelen zullen moeten worden overwonnen. Ons blad „De Esperantist” kan daarbij een belangrijke rol vervullen.

Wij verzoeken u het abonnementsgeld en uw eventuele vrijwillige bijdrage voor het jaar 1966 te willen storten of overschrijven op onze postrekening No. 208906.

Indien u niet over een girorekening beschikt, dan kunt u uw bijdrage op onze postrekening storten met gebruikmaking van bijgaande stortingskaart. Ten einde misverstanden te vermijden wijzen wij er op, dat deze stortingskaart aan ALLE abonnees wordt gezonden. Mocht u het abonnementsgeld voor 1966 inmiddels hebben voldaan dan kunt u deze kaart als niet ontvangen beschouwen.

Raad van Europa erkent talenprobleem

Op 8 november 1965 werd in een groot aantal Nederlandse dagbladen vrij uitvoerig aandacht besteed aan de door het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk in het kader van de Raad van Europa georganiseerde internationale conferentie over „Moderne methoden van talenonderwijs voor volwassenen”, welke van 8 tot 13 november 1965 in hotel „De Bilderberg” te Oosterbeek werd gehouden.

Aan deze conferentie, die onder voorzitterschap stond van de heer C. W. Sjollema, hoofd van de afdeling Talen en Administratief Onderwijs van de N.V. Philips te Eindhoven, werd door 8 gedelegeerden uit veertien verschillende landen deelgenomen.

De ministers van onderwijs en cultuur van de landen, die bij de Raad van Europa zijn aangesloten, hebben reeds enige jaren geleden het besluit genomen een veelomvattend project in het leven te roepen ter stimulering van het talenonderwijs zowel in als buiten de school. Dit project heeft ten doel nieuwe methoden te ontwikkelen, die snel en doeltreffend de kennis van een andere taal kunnen bijbrengen. Onder auspiciën van de Raad van Europa zijn in verband hiermede gedurende de laatste jaren verscheidene studiebijeenkomsten georganiseerd, waarin experts de verschillende mogelijkheden, die op dit terrein thans aanwezig zijn, hebben besproken. Deze mogelijkheden zagen de experts in de bandrecorder, de taallaboratoria, de inschakeling van de film en het gebruik van radio en televisie voor het talenonderwijs.

De bovenbedoelde onlangs in Oosterbeek gehouden conferentie was voor de eerste maal gewijd aan het talenonderwijs voor volwassenen. Het doel van de bijeenkomst was een inzicht te krijgen in de (povere) resultaten van de nieuwe, de laatste jaren in de bij de Raad van Europa aangesloten landen toegepaste, methoden van dat hedendaagse talenonderwijs. Voor ons, esperantisten, is daarbij van bijzonder belang te constateren, dat ook de Raad van Europa als één van de fundamentele voorwaarden voor de verwezenlijking van de Europese integratie ziet, het scheppen van nauwere banden tussen zijn bewoners, en dat de Raad van Europa ervan overtuigd is, dat de hiervoor noodzakelijke contacten tot nu toe steeds in belangrijke mate worden belemmerd door een onvoltooide beheersing van elkanders talen. De Raad van Europa trekt hieruit dan de wetenschappelijk pertinent onjuiste conclusie, dat de Europese contacten „derhalve” moeten worden bevorderd door het onderwijs in de vreemde talen (hoeveel zijn dat er niet?) in de bij haar aangesloten landen ook voor volwassenen te stimuleren.

In zijn openingsrede op de genoemde conferentie verheugde de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, Mr. M.

Vrolijk, zich erover, dat zich bij het streven naar een Europese taal, die boven de nationale talen staat, een gedachte heeft gevormd, die zich tegen de suprematie van een nationale taal (en daarmee tegen de verheerlijking van een eigen nationalisme) keert. Voorts achtte hij het experiment, dat thans aan de gang is met betrekking tot het onderwijs aan buitenlandse werknemers in de taal van het land, waar zij verblijven, van diepgaande betekenis voor een praktische Europese eenwording. In dit verband achtte hij het van groot belang, dat het gebruiken en ontwikkelen van nieuwe methoden, die snel en doeltreffend de kennis van de andere taal kunnen bijbrengen, wordt bevorderd, zoals de inschakeling van de moderne audiovisuele hulpmiddelen, zoals film, radio en televisie, het talenpracticum en wellicht nog andere middelen.

Ten slotte deelde de minister mede, dat hij voor ons land de stichting van een nationaal orgaan overweegt, waarin alle organisaties en personen, die zich bezighouden met het moderne taalonderwijs zullen samenwerken. Dit zou dan moeten gebeuren ter stimulering van het wetenschappelijk onderzoek tot coördinering van de diverse activiteiten en tot uitwisseling van gegevens en apparatuur.

Omdat de Nederlandse Esperanto Beweging van oordeel is, dat zij de Regering op het terrein van het talenvraagstuk een wetenschappelijk meer verantwoorde oplossing kan aanbieden, een oplossing die gedurende ruim 70 jaar haar waarde duidelijk heeft bewezen, heeft de Federatie van Esperanto-organisaties in Nederland „F.E.N.” zich in een schrijven tot Minister Vrolijk gericht met het verzoek om bij de stichting van dit nationaal orgaan voor modern taalonderwijs de basis en de doelstelling van dit orgaan zo ruim te stellen, dat daarin ook de Nederlandse Esperantobeweging een opbouwende functie zal kunnen vervullen.

Wij hopen van harte, dat de minister dit verzoek zal inwilligen.

Mr. F. WINKEL.

ONZE KERNTENTOONSTELLING

De kerntentoonstelling van onze Stichting was aanwezig op de tentoonstelling ter gelegenheid van de 32e R.K.-Onderwijzersdag, die op 29 en 30 september j.l. plaatsvond in Krasnapolsky te Amsterdam.

Evenals vorige jaren zal onze kerntentoonstelling een plaatsje krijgen tijdens de Jaarvergadering van de Vereniging voor Christelijk MULO, die op 22 en 23 december 1965 zal plaatsvinden in gebouw Musis Sacrum te Arnhem.

Het eerste examen voor de L.O.-Akte Esperanto

Op 17 september 1965 vond in „Krasnapolsky” te Amsterdam het eerste examen plaats ter verkrijging van de akte van bekwaamheid voor het geven van lager onderwijs in het vak Esperanto. Voor dit examen hadden zich 24 kandidaten aangemeld, waarvan één zich door ziekte heeft moeten terugtrekken. Van de 23 deelnemers aan het schriftelijke gedeelte van het examen behaalden 12 kandidaten voldoende resultaten om zich met kans op succes aan het mondelinge gedeelte van het examen te kunnen onderwerpen. Van de 12 deelnemers aan het mondelinge gedeelte van het examen, dat op 25 en 26 oktober j.l. eveneens te Amsterdam plaatsvond, slaagden er 10; twee kandidaten werden afgevoerd. Onder de 10 geslaagden waren 7 cursisten (70%) van onze schriftelijke cursus ter opleiding voor de l.o.-akte Esperanto.

in Esperanto geschreven boeken van niet te geringe omvang. Het is belangrijk, dat de kandidaat niet alleen met eigen woorden weet weer te geven wat de strekking van het boek is, doch tevens iets weet te vertellen over de stijlopvattingen, woordgebruik e.d. van de schrijver of vertaler.

b. De kennis van de grammaticale termen bleek bij enkele kandidaten onvoldoende. Wij raden de studerende voor de l.o.-akte Esperanto dan ook dringend aan hieraan extra aandacht te wijden. De lijst van grammaticale termen komt voor in de z.g. Syllabus, die door de staatssecretaris van onderwijs is vastgesteld en die in een brochure, waarin tevens is afgedrukt het Examenbesluit lager onderwijs Esperanto (met examenprogramma en toelichting), is opgenomen. Uitgave Staatsdrukkerij te 's-Gravenhage in de serie „Wetten en Bestuursmaatregelen O.K.W.”, No 41. Prijs f 0,80.

1. Het schriftelijke gedeelte:

a. Vele kandidaten bleken een te summiere studie te hebben gemaakt van de grammaticale regels en woordenschat en kwamen daardoor tot een onvoldoende vertaling Nederlands/Esperanto.

b. De centrale tekstbehandeling, die in de plaats treedt van de vertaling Esperanto/Nederlands, bleek voor vele kandidaten een struikelblok, doordat zij de naar aanleiding van de tekst gestelde vragen niet juist begrepen. Doordat velen veel meer wilden beantwoorden dan was gevraagd, kwamen zij in tijdnood en dit leidde vaak tot onnaauwkeurigheden, die voorkomen hadden kunnen worden.

c. Het niveau van de in onze schriftelijke cursus voorkomende opgaven van een Nederlandse tekst in het Esperanto, komt vrijwel overeen met dat van de vertaling Nederlands/Esperanto.

2. Het mondelinge gedeelte:

a. Van de kandidaat wordt verwacht, dat hij een zestal werken in Esperanto heeft bestudeerd, waaronder enkele origineel

Een geslaagde cursiste schreef ons:

Zoals u zeker al van andere zijde vernomen zult hebben, ben ik op 26 oktober j.l. geslaagd voor de akte L.O.-Esperanto met de volgende cijfers: 8-8-8-7-9-7. Dit resultaat dank ik stellig mede aan de door mij gevolgde schriftelijke cursus van uw Instituut. Daarvoor wil ik u dus nog even mijn hartelijke dank doen toekomen. Misschien wilt u ook mijn dank overbrengen aan Mevrouw Bakker, die op zo prettige wijze mijn werk corrigeerde.

*Mevrouw B. Venema-Vroege,
Bernhardlaan 15, Arnhem.*

Soortgelijke brieven ontvingen wij ook van andere geslaagden; de plaatsruimte in ons blad maakt het ons evenwel niet mogelijk alle brieven af te drukken.

HET JUBILEUMCONGRES VAN L.E.E.N.

Van 24 t/m 26 september 1965 vierde L.E.E.N. zijn 60-jarig bestaan met een feestelijk congres in de Internationale school voor Wijsbegeerte te Amersfoort.

Op vrijdagavond gaf de Heer P. Mabesoone een overzicht van de geschiedenis van de jubilerende vereniging, waarbij tal van pioniers werden genoemd, o.a. Drevcs Uiterdijk en J. V. Holleman, welke laatste deze herdenking persoonlijk bijwoonde.

Daarna hield de voorzitter van L.E.E.N. de Heer H. Kervers de feestrede, waarin hij speciaal aandrong op samenwerking van alle esperantisten in het belang van het gemeenschappelijke doel.

Ter afwisseling was er zang van het Amersfoortse dameskoortje en van het bekende duo „Janjo en Ranjo”. Ondergetekende droeg enkele Esperanto-gedichten voor en aan het slot zongen alle aanwezigen het bekende lied: „Amiko gis!”

Tijdens de pauze was er gelegenheid tot onderling contact en het gebruiken van een verfrissende drank.

Zaterdagmorgen hield Prof. Dr. G. Hamming een rede, getiteld: „La vojo al la venko”. (De weg naar de overwinning). Hij bepleitte het gebruik van Esperanto speciaal ter bespreking van de problemen in de Europese gemeenschap d.m.v. conferenties en een op te

richten tijdschrift, om het zodoende in dienst te stellen van een zaak, die voor ons allen van wezenlijk belang is. Zijn beschouwing over positieve en negatieve neutraliteit was in dit verband zeer belangrijk.

's Middags vond een excursie plaats naar „De Hoge Veluwe” met mogelijkheid van een bezoek aan het museum, het jachtslot of het park. In het restaurant „De koperen Kop” bood het bestuur de deelnemers enige verfrissingen aan.

Na thuiskomst werd de feestmaaltijd gehouden, die door de huishoudelijke dienst van de school uitstekend was verzorgd. Tijdens deze maaltijd boden vertegenwoordigers van diverse andere Esperantoverenigingen hun gelukwensen aan, soms vergezeld van een geschenk.

Na afloop genoten de aanwezigen van uitstekende zang van een Haarlems zanggroepje onder leiding van de Heer B. Elskamp en van deklamatie door de Heer V. Sadler uit King Lear van Shakespeare. Mej. M. Vermaas vertelde over het bijzonder geslaagde congres in Tokio, maar wegens tijdgebrek konden de bijbehorende dia's niet meer worden vertoond. Gelukkig was daar de volgende morgen nog gelegenheid voor, toen een groep deelnemers met grote aandacht en belangstelling deze prachtige beelden bewonderde.

Zondagmiddag sprak de Heer Günther Becker, algemeen secretaris van U.E.A., over de betekenis van de jeugdorganisatie in de Esperantobeweging, nadat het Haarlemse kwartel zich nogmaals had doen horen.

Tijdens het hele congres was de boekendienst onder leiding van het echtpaar Boersma bijzonder actief. Het weer en de prachtige omgeving werkten mee om het samenzijn tot een waar feest te maken en de voorzitter kon dan ook bij de sluiting aller dank en waardering uitspreken voor het welslagen van dit jubileumcongres.

J. R. JANSSEN.

In Rotterdam: Esperanto keuzevak in Kweekschool

De directeur van de Christelijke Kweekschool voor onderwijzers te Rotterdam heeft er zijn toestemming voor verleend, dat de leerlingen van het derde leerjaar Esperanto als keuzevak kiezen. De heer J. D. Brakel, oud-voorzitter van „KUNE”, verzorgt deze cursus, die momenteel door 15 leerlingen wordt gevolgd.

☆

Jubileumcongres in Engeland

Van 27-30 mei 1966 zal in Norwich, Norfolk (Engeland) het 50e Engelse Esperantocongres plaatsvinden. Buitenlandse gasten zijn van harte welkom. Inlichtingen bij Mevrouw E. Watson, 5 Rolleston Close, Norwich, Norfolk.

UITSLAG EXAMEN ESPERANTO L.O. 1965

Aangemeld: 24 kandidaten

Opgekomen: 23 kandidaten

Afgevoerd na het schriftelijke gedeelte: 11 kandidaten
12 kandidaten

Afgevoerd na het mondelinge gedeelte: 2 kandidaten

GESLAAGD: 10 kandidaten

Lijst van geslaagden:

Dames:	
Mejuffrouw B. Joosten	Haarlem
Mevrouw A. H. Moerbeek-Prins	Haarlem
Mejuffrouw E. S. Otto	Den Haag
Mejuffrouw J. J. Schouten	Haarlem
Mevrouw B. Venema-Vroege	Arnhem

Heren:

J. J. Duys	Bergum (Fr.)
J. K. Hammer	Zaandam
J. R. Janssen	Haarlem
J. Lootsma	Zeist
P. v. d. Velde	Roderwolde (Dr.)

Het talenonderwijs in de moderne wereld

Past het tegenwoordige talenonderwijs nog bij de eisen die het leven in het jaar 1965 stelt? Dit is een vraag die men zich kan, ja, moet stellen om te voorkomen dat de nieuwe generatie bij het leven achterop raakt. Moet het onderwijs van vandaag zelfs niet worden gericht op de eisen die het leven naar alle waarschijnlijkheid zal stellen omstreeks het jaar 2000? Ook het talenonderwijs moet zo worden bekeken en daarbij moet men ermee rekening houden, dat de moderne wereld in steeds toenemende mate internationaal wordt. Niet alleen voor de kleine groep diplomaten en specialisten, maar ook voor de brede massa van toeristen, sportmensen, arbeiders en militairen.

Voor een bezoek aan veel landen komt men met de moderne talen onvoldoende toe. Velen hier en elders kunnen die talen niet hanteren. Voor de particuliere ontmoetingen tussen de grote massa's komen talen en vertalers niet in aanmerking, terwijl ook op conferenties en congressen deze dure en schaarse helpers, eventueel met hun peperdure luisterinstallaties geen afdoende redding uit de taalmoeilijkheden bieden. De elektronische vertaalautomaat, die op den duur zeker een groot aandeel in het schriftelijk vertalen zal hebben — en misschien zelfs in het mondelinge — zal evenmin de particuliere reiziger, correspondent en congresbezoeker ter beschikking staan.

Het streven om het Engels als universele taal te gebruiken, heeft tot dusver het gebruik van andere talen in het internationale verkeer, (Frans, Russisch, Spaans e.a.) nog niet kunnen overvleugelen. Men mag niet verwachten dat het ooit zover zal komen, want het gaat om taal, een uiting waartegenover de mens zeer gevoelig is. Hij voelt zich licht gediscrimineerd, wanneer zijn taal door een politieke beslissing wordt achteruitgezet ten behoeve van het Engels. Geburtenissen als op Ceylon, in België en India tonen aan hoe gevoelig men op taaldiscriminatie reageert. Bovendien bemoeilijkt het Engels zelf het gebruik ervan als universele taal, omdat zijn uitspraak en schrijfwijze, zijn grammatica, zinsbouw en idioom daartoe minder geschikt zijn. Aan een waarlijk universele hulptaal moeten eisen gesteld worden, waaraan het Engels en geen der andere nationale talen kunnen voldoen. Zulke eisen zijn belangrijk, omdat een universele hulptaal in hoofdzaak als vreemde taal wordt gebruikt en voor dit doel moet uitmunten in duidelijkheid en efficiëntie.

Het propageren van het Esperanto, dat wel aan deze eisen voldoet, staat daarom op een gezonde en reële basis, maar bovendien omdat het geen discriminatie schept. Hoewel het op de gehele wereld zeer goed voldoet, functioneert het nog niet op de vereiste schaal en brengt dus de gewenste verbetering in de internationale communicatie niet tot stand.

Het zou onjuist zijn de nog ijle verbreiding ervan te zien als een rechtstreeks gevolg van zijn hoedanigheden. Veeleer ligt de verklaring in het feit dat het Esperanto overal op de wereld uitsluitend vrijwillig en buiten schoolverband moet worden geleerd (nu in ongeveer 1500 cursussen per jaar), in tegenstelling tot het leren van de moderne talen, die dank zij wettelijke en bestuurlijke maatregelen op de scholen worden onderwezen, veelal als verplichte vakken. Het Esperanto is dus overgeleverd aan de willekeur van de kinderen en hun ouders. Ook mist het Esperanto een volk dat de taal als moedertaal spreekt, zodat het land ontbreekt waar men de geleerde taal meteen kan gebruiken.

Volwaardige taal

Met deze twee oorzaken is echter nog niet verklaard, waarom dan passende overheidsmaatregelen zijn uitgebleven om het gebruik te waarborgen van een taal, die als een volwaardige internationale cultuurtaal wordt aangeprezen. Zou dit misschien komen doordat velen — in het bijzonder de beleidspersonen — menen dat een gemaakte taal niet kan functioneren als drager van culturele waarden? Dit zou een betreurenswaardig misverstand zijn, dat de toekomst van de internationale verstandhouding op fatale wijze zou kunnen blokkeren. Een misverstand, want de deskundigen denken er anders over. Het hoogste gezag van deskundigheid komt toe aan die filologen en linguïsten, die zich ernstig hebben verdiept in het Esperanto en zijn literatuur, zoals prof. Waringhien (Sorbonne), prof. Collinson (Liverpool), prof. Collinder (Uppsala), prof. Bokarev (Moskou), prof. Migliorini (Rome), prof. Pei (New York) en prof. Berg (Leiden). Zij en vele anderen, onder wie de schrijvers en dichters in het Esperanto, zijn van mening dat het Esperanto inderdaad een volwaardige cultuurtaal is met bijzondere precisie en souplesse. Wie dit mocht betwijfelen zal er goed aan doen de kwaliteit van de vertalingen van Dante, Shakespeare, Omar Kayam, Baudelaire, Ibsen, Sartre enz. te toetsen aan die van hun originelen. Leerzaam is ook het gebruik van het Esperanto te vergelijken met dat van de andere moderne talen, wanneer deze door vreemdelingen worden gebruikt. Dit is namelijk het punt waarop het aankomt.

De conclusie die nu voor ons ligt is deze: er is een efficiënte, discriminatievrije, bovenationale cultuurtaal, waarmee de wereld zich zou kunnen ontdoen van het grootste deel van het huidige talenongemak. Welke maatregelen zijn nu nodig? Het antwoord kan worden ontleend aan een soortgelijk geval: het analfabetisme. In het begin was de vaardigheid van lezen en schrijven beperkt tot een kleine elite. Toen men ging

beseffen dat die vaardigheid de sleutel was tot maatschappelijke mondigheid en culturele emancipatie, trof men maatregelen voor de massale verbreiding ervan. Door de leerplicht werd deze sleutel ieder in de hand gedrukt.

Vele gemakken

Door soortgelijke voorzieningen moet men ieder eveneens de sleutel tot de internationale communicatie in handen geven. Voor deze maatregelen moet echter ook ruimte zijn op de schoolprogramma's. Laten deze het opnemen van het Esperanto als verplichte leervak wel toe? Voor de knappe leerlingen is het in elk geval mogelijk in dezelfde schooltijd het Esperanto erbij te laten staan, omdat de ervaring heeft geleerd dat het Esperanto wegens de eenvoudige en overzichtelijke structuur en zijn internationale woordenschat, het leren van andere talen voorbereidt en vergemakkelijkt. Het is een uitstekende propaedeutische taak voor de studie van andere talen zoals een vijfjarig vergelijkend experiment op een Finse middelbare school heeft geleerd, waar bij de studie van het Duits al of niet door het leren van Esperanto werd voorafgegaan. Voor alle leerlingen kan het Esperanto nog een verlichting van het schoolprogramma geven, omdat men een of meer van de andere moderne talen nu facultatief kan stelleren. Dit kan met des te meer reden, zodra het gebruik van het Esperanto door verplicht onderwijs elders, in het internationale verkeer toeneemt en dit de noodzaak om andere talen actief te leren gebruiken vermindert. Voor leerlingen die vreemde literaturen moeten of willen bestuderen (toekomstige filologen) is passieve kennis van zoveel mogelijk talen nodig. Zij hoeven bij het Esperanto geen talen te laten vallen, omdat ze er aanleg voor hebben. De toekomstige beoefenaren van de natuurwetenschappen echter, die vaak over minder talenten beschikken, zouden bij verplicht Esperantoonderwijs kunnen volstaan met passieve kennis van de belangrijke wetenschappelijke voertalen: Engels en Russisch.

Het spreekt vanzelf dat internationale coördinatie nodig is om in alle landen het Esperanto in te voeren, liefst als verplicht leervak.

G. F. MAKKINK

(Uit: „Onderwijs en Opvoeding”, 1965, No. 10).

BIJENKOMST VAN ONDERWIJZERS-ESPERANTISTEN

Nu de L.O.-wet de facultatieve invoering van Esperanto bij ULO en VGLTO toestaat en de eerste L.O.-akten voor Esperanto zijn uitge-reikt, is het de taak van ons, esperantisten, inderdaad gebruik te maken van deze mogelijkheid.

Met het oog hierop heeft het bestuur van de Stichting: „Esperanto bij het Onderwijs” besloten stappen te doen tot daadwerkelijke invoering van Esperanto op verschillende scholen. Het benoemde daartoe een commissie, die het volgende plan opstelde:

Op zaterdag 22 januari a.s. te 14.30 uur wordt er te Utrecht een bijeenkomst georganiseerd voor onderwijzers-esperantisten, waar verschillende kanten van het vraagstuk „Esperanto op school” zullen worden behandeld.

In de eerste plaats zal de Heer Mr. F. Winkel, voorzitter van de Stichting, een korte inleiding houden over de vraag: „Hoe kunnen we Esperanto als facultatief vak invoeren?”

Daarna willen we met elkaar bespreken: „De waarde van Esperanto als leervak” aan de hand van het pas verschenen, herziene rapport VHMO, dat aan ieder die zich aanmeldt als deelnemer zal worden toegezonden. Tenslotte zal iemand, die de praktijk van dit onderwijs kent, over zijn ervaringen vertellen.

Na de pauze zal er gelegenheid zijn vragen te stellen en suggesties te doen, waardoor de commissie geïnformeerd zal worden over de feitelijke situatie ter zake van het onderwijs in Esperanto. Misschien kunnen we tenslotte, op grond van wat we zullen hebben besproken, komen tot het aangeven van richtlijnen voor verdere activiteiten.

Zodra alle gegevens bekend zijn, zullen we dit plan in diverse onderwijsbladen uiteenzetten en gelegenheid geven om zich aan te melden en in het bezit te komen van bovengenoemd rapport.

We dringen er op aan, dat iedere lezer die één of meer onderwijzers-esperantisten kent, deze op onze plannen attent maakt en aanspoort tot deelname. Het is nu geen tijd meer voor scepticisme of pessimisme; de tijd is rijp, de mogelijkheden zijn er, we moeten ze alleen aangrijpen en uitbuiten.

Voorlopige aanmelding kan reeds nu plaatsvinden aan het adres van ondergetekende.

J. R. JANSSEN,
Veen en Duin 15, Bloemendaal.

Het volgende nummer van „De Esperantist” verschijnt op 1 maart 1966. Bijdragen voor dat nummer kunnen tot 1 februari 1966 worden gezonden aan ons redactiesecretariaat.

**EERSTE AMSTERDAMSE
ESPERANTISTENVEREN. „U.A.S.E.”**

Inlichtingen: Mevr. G. Canne Meijer-Hoogland
Hortusplantsoen 14 I, Amsterdam-C, Tel. 743233

Onderwijzers-Esperantisten

sluit u aan bij de N.G.G.E., landelijke afdeling
van de internationale I.L.E.I.
Lidmaatschap f 3,— per jaar.
Giro: 577256 t.n.v. T. S. Kho - VOORBURG
Meldt u nog heden bij de voorzitter/secretaris:
J. Verbruggen - Postbus 6078 - Den Haag

Bond van Arbeiders-Esperantisten F.L.E.

Secretariaat: Nepveustraat 33, Amsterdam-W.
Telefoon 020/82177

Vele afdelingen in Nederland en Vlaanderen,
waar gelegenheid is voor mondelinge cursussen.
Schriftelijke cursussen voor beginners en gevorderden.
- Alle boeken levert onze boekendienst:
Marnixstraat 57 - Haarlem - Telef. 02500/65417

BELGA ESPERANTO-FEDERACIO

verstrekt alle inlichtingen betreffende Esperanto
in België.

P/a Prins Leopoldstraat 51 - St. Kruis (Brugge)
BOEKENDIENST „SONORILO” - P.C. 1521.40,
Kerklaan 61 - Brugge

KATHOLIEKE ESPERANTOKRING

(sectie van LEEN)
Mathenesserdijk 52a - Rotterdam-W - Tel. 150541

Een goed Esperantist is een
georganiseerd Esperantist!!

Sluit u aan bij de Ned.
Esperantisten-Vereeniging

„La Estonto Estas Nia”
(Opgericht 1905)

Cursussen in vele plaatsen, ook schriftelijk, in
samenwerking met de Leidsche Onderwijs-
Instellingen. Inlichtingen en aanmeldingen **uit-**
sluitend bij ons secretariaat: Brederodelaan 36,
Santpoort-Zuid. Telefoon 02560-7615.

STICHTING BOEKENDIENST L.E.E.N.

levert alle Esperanto-werken, insignes enz.
De baten komen ten goede aan de Esperanto-
beweging.

Adres: T. Boersma
Borniastraat 95 - Leeuwarden

**Ned. Chr. Esperanto Vereniging
KUNE**

Secretariaat Mr. de Ranitzstraat 10a - Groningen

Plaatselijke adressen:

Amsterdam: Wognummerstraat 31
(post Nieuwendam)
Baarn e.o.: Berkenlaantje 29, Laren (N.H.)
Eindhoven: Bredalaan 83
Groningen: van Panhuysstraat 22a
Den Haag: Leyweg 303
Rotterdam: Harddraverstraat 74
Utrecht: Nassaustraat 43
Vlaardingen: v. Beethovensingel 91A

**Nederlandse Vereniging voor Toepassing van
Esperanto in de Wetenschap A.N.S.E.**

Secretariaat: Plataanweg 18 - Rotterdam-N.

**L.O.-AKTE
ESPERANTO**

Schriftelijke cursus

Vraag
gratis prospectus

**STICHTING
„ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS”**
Hengelolaan 1027 's-Gravenhage-14

**Nederl. Rooms-Katholieke Esperantisten Bond
„NEDERLANDA KATOLIKO”**

Secretariaat: de Clercqstraat 42, Amsterdam-W.
(Bisschoppelijk goedgekeurd)

Voor deelneming aan onze schriftelijke cursus
wende men zich tot de heer J. A. Tuinder
Van Hulststraat 1, Ter Apel (Gr.)

ESPERANTO-UITGAVEN

**VOOR BEGINNERS EN GEVORDERDEN
LEVEREN WIJ DOOR HET GEHELE LAND.**

Aanvragen worden p.o. uitgevoerd
Vraagt vrijblijvend catalogi.

-Boekwinkel - Den Haag

Prinsegracht 49 - Postbus 1059
Telefoon 330230 (b.g.g. 333993)
Postgiro 59385